

Gramatický rod substantiv -K

Legenda:

M – maskulinum (mužský rod), **F** – femininum (ženský rod), **N** – neutrum (střední rod)

a – animatum (životný), **i** – inanimatum (neživotný)

K – konsonant (souhláska), **V** – vokál (samohláska)

H – „hard“, tj. tvrdý konsonant (deklinace), **S** – „soft“, tj. měkký konsonant (deklinace)

ostatní = většinový

-k, -g, -h, -ch, -r, -f, -d M

-n **N** (lexikon, epiteton, kritérion, nomen, pronomen)

M *ostatní*

-t **M** (-ost: chvost, most, skvost, dorost, porost, samorost, kompost)

F *ostatní*

F (-Vst: čest, lest, pěst, zvěst + pověst, předzvěst, mast, past, propast, slast, strast + soustrast, vlast + pravlast, část + součást, čelist, kořist, závist + nenávist, bolest, ctnost, neřest, pelest, svěžest, náplast + leukoplast, oblast, účast + spoluúčast, propust + výpust, ratolest)

F (-Vt/Kt: nit, čtvrt, čtvrt', hrst, plst/plst', srst, smrt)

M *ostatní*

-b **F** (hloub, leb)

M *ostatní*

-p **F** (step, otep)

M *ostatní*

-m **F** (zem)

N (rekviem), -um (*mimo* rozum, rum, šum, výzkum + průzkum, útlum, konzum)

M *ostatní*

-v **F** (krev, broskev, církev, konev, láhev, mrkev, pánev, plástev, ploutev, rakev, ředkev, tykev, větev, koroptev, korouhev, obuv)

M *ostatní*

-z **F** (mez, hráz, tvrz, rez, mosaz, haluz, nesnáz, kolomaz,

M *ostatní*

-s **F** (ves + náves, směs + příměs, bronchitis)

N (blues, precedens)

N/M (minus, plus)

M/N (opus, nonsens)

M *ostatní*

-x **F** (syntax, sfinx)

M *ostatní*

-l **F** (dál/dále, hůl, sůl, koudel, koupel, čepel, ocel, postel, sardel, petržel, mysl, prdel)

F/M (svízel)

M/F (hřídél, kyčel)

M *ostatní*

-c **F** (klec, pec, plec, věc, moc + nemoc + pomoc + velmoc + výpomoc + pravomoc + svépomoc, nic + půlnoc, líc/líce, obec, kredenc)

M *ostatní*

- j** **F** (oj/voj, zbroj, chvoj, sloj, báj/báje, stáj, alej, kolej, krůpěj, livrej, peřej, šlěpěj, šalvěj, trofej, tramvaj, výzbroj, výstroj, epepej)
M/F (sprej)
M *ostatní*
- ř** **F** (sběř, zvěř, jař, šíř/šíře, tvář, zář/záře + svatozář, modř, kadeř, páteř, kancelář, konzervatoř, laboratoř, observatoř)
M *ostatní*
- č** **F** (tyč, křeč, úseč + výseč, řeč, moč, žluč, louč, pavlač, obruč, náruč, chatrč, kostrč)
M *ostatní*
- š** **F** (myš, pleš, veš, tuš, skryš/skryše, souš, faleš, veteš, salaš, rozkoš, retuš, revanš)
M *ostatní*
- ž** **M** (mrož, kříž, nůž, mlž, plž, lanýž, ostříž)
F/M (prestiž)
F *ostatní*
- ň** **M** (peň, kůň, oheň, rožeň, stěžeň, stupeň, tuleň, větroň, povětroň)
M/F (sršeň)
F *ostatní*
- ť** **M** (děšť, plášť, svišť, tloušť)
F *ostatní*
- ď** **M** (sled', hlemýžď')
F *ostatní*

Gramatický rod substantiv -V

-e/-ě **N "moře"** (-iště, hoře, moře, lože, slunce, srdce, vejce, líce+líc **F**, ovoce, příslovce, citoslovce, pole, nebe, poledne + dopoledne + odpoledne, kafe, bienále)

"kuře" (mládě: house, tele, sele, kůzle, batole, vlče, lvíče, ptáče, káče, kachně, srnče, hříbě, holoubě, dobytče...)

batole, klouče, vnouče, škvrně, nemluvně, cikáně

prase, vyžle, děvče, dvojče+trojče+čtyřče+paterče, morče, zvíře, klíště vole, varle

baganče, doupě, koště, paraple, páže, pimprle, poupě, rajče, šuple

N neskl. (rande, extempore, karate, skóre, andante, forte, parte, finále + semifinále, penále, promile, faksimile, nacionále)

N "město" (břímě – břemeno, rámě – rameno, plémě – plemeno, símě – semeno)

kolísání

N/F (díte: sg. "kuře", pl. "kost")

M/N (ten kníže, hrabě, markrabě: "kuře", ale sg. M!)

M/F (držgrešle: "soudce"/"růže")

F ostatní

-a **M** (-ista *mimo* očista; předseda, sluha, vozka, brácha + bráška, táta + taťka, „předseda“ děda, strejda, štolba, vladyka, klučina, hrdina, stařešina, vévoda, starosta, přednosta, nápověda, ouřada

kolega, monarcha, patriarcha, invalida, poeta, asketa, katecheta, husita, bandita, adamita, táborita, jezuita, kosmopolita, antisemita, despota

gymnasta, fantasta, láma, buržoa, paša, maháradža, paňáca šťoura, filuta, fanda, rozumbrada, dareba, fouňa, rada + F!)

M/F (ničema, mizera, nezbeda, nestyda, necita, nemrava, otrava, nemluva, nešika, nemotora, všetečka, dětina, louda, neposeda, šereda, škareda, ohyzda, ohava, brepta, popleta, šmudla)

F/M (sušinka, chudinka, chuděra, potvora)

N /-tu/ (drama, klíma, trauma, schéma, téma, kóma, dogma, magma, stigma, prizma, schizma, sperma, astma, dilema, syntagma, panoráma, paradigma, aróma)

F ostatní

nesklonné

-a **N** (revma, gama, sigma, beta, dada, gala, moka, pyžama/o, pepita/o)

N/F (alfa, omega)

N/M (leva i lev, -u)

F ostatní

-o **M** (faraó i faraón, -a)

N/F (zoo)

N ostatní

-u **M** (zebu, marabu)

F/N (show)

N (tabu, interview)

-i/-y	M	(tati, pony)
	M/N	(penny, taxi + taxík, -a)
	N	(kari, dementi, alibi, deci, šči, mimikry, baby, derby, ragby, menu, harakiri)
	F/N	(rely/rallye)
-é	F	(mami, whisky + viska, -y, revue)
	N	(komuniké, té/thé, varieté, froté, kombiné, matiné, turné, pyré, renomé, resumé, kupé, žervé, plisé, filé, defilé, relé, želé, dražé, klišé, milieu)
	M/N	(bufet + bufet, -u, foyer)
	M	(buklé, chargé d'affaires)

- **Distribuce konsonantických koncovek podle rodu a deklinačního typu (52 %):**

MiH hrad 29, **MaH** pán 8, **FK** kost 5, **MaS** muž 4, **MiS** stroj 3, **FK** píseň 3

- **Distribuce vokalických koncovek podle rodu a deklinačního typu (46,5 %)**

F-a žena 23, **F-e** růže 8, **N-í** náměstí 7, **N-o** město 6, **N-e** moře 1, **M-a** kolega 1, **N-e** kuře 0,5

+ ostatní typy 1,5 (N-a, N cizí slova, neskloňná slova apod.)